

PERGALĖ

LIETUVOS KP ZARASŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO
DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Z A R A S A I

1953 m.

rugsėjo

16

TREČIADIENIS

Nr.110(920)

Kaina 15 kap.

Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumas laiko reikalingu ir neatidėliotinu įvykdyti eilę stambių priemonių, nukreiptų į atsiliekančių žemės ūkio šakų, kolūkių, tarybinių ūkių ir rajonų pakėlimą iki priešakinių lygio, siekiant užtikrinti galingą viso socialistinio žemės ūkio pakėlimą.

Iš TSKP CK Plenumo nutarimo „Dėl priemonių TSRS žemės ūkiui toliau išvystyti“.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

apie Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumą

Šiomis dienomis įvyko Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumas.

1. Plenumas išklaušė ir apsvarstė drg. N. S. Chruščiovo pranešimą apie priemones TSRS žemės ūkiui toliau išvystyti ir priėmė atitinkamą nutarimą
2. Plenumas išrinko TSKP Centro Komiteto pirmuoju sekretorium drg. N. S. Chruščiova.

Dėl priemonių TSRS žemės ūkiui toliau išvystyti

TSKP CK Plenumo nutarimas, priimtas 1953 m. rugsėjo 7 d. pagal drg. N. S. CHRUŠČIOVO pranešimą

Socialistinis TSRS žemės ūkis, sukurtas ir suvirtėjęs Komunistų partijai vadovaujant, remiasi galinga industrine-technine baze ir yra visų stambiausias ir labiausiai mechanizuotas žemės ūkis pasaulyje. Jis neginčijamai įrodė savo lemiamus pranašumus prieš smulkiają valstiečių ūkį, o taip pat prieš stambią kapitalistinę žemės ūkio gamybą.

Nenukrypstamai vystosi šiuolaikine technika apginkluotas kolūkių visuomeninis ūkis ir stiprėja kolūkinė santvarka. Kolūkiai ir tarybiniai ūkiai užtikrino žymų žemės ūkio produktyvumo augimą ir aukštą jo prekingumą. Pokariniais metais atkurta ir žymiai išplėta grūdų gamyba, mūsų šalis aprūpinta duona. Padidėjo medvilnės, cukrinių runkelių, mėsos, pieno, vilnos ir kitų produktų valstybinės paruošos. Be valstybinių paruošų, mūsų žemės ūkis realizuoja didelį kiekį maisto produktų per kooperatinę ir kolūkinę prekybą. Visapusiškai vystantis kolūkinei ekonomikai, auga kolūkių visuomeninis turtas, didėja kolūkiečių piniginės ir natūralinės pajamos.

Tiek taikios statybos metais, tiek ir sunkiųjų karo išmėginimų metais socialistinis žemės ūkis įrodė savo didžią gyvybinę jėgą, savo sugebėjimą vis didėjančiu mastu aprūpinti gyventojus maisto produktais, o lengvąją ir maisto pramonę — žaliava.

Tačiau žemės ūkio produktų gamybos lygis nepatenkina visu mastu gyventojų augančių reikmių maisto produktams, o lengvosios ir maisto pramonės — žaliavai ir neatitinka žemės ūkio techninio aprūpinimo bei galimumų, slypinčių kolūkinėje santvarkoje.

Dabar, kai mūsų šalyje yra sukurta galinga techniškai tobula sunkioji industrija ir žymiai sustiprėjo kolūkiai, yra visos sąlygos tam, kad šiuo pagrindu būtų užtikrintas smarkus visų žemės ūkio šakų pakilimas ir kad per dvejus-trejus metus būtų smarkiai pakeltas visų mūsų šalies gyventojų aprūpinimas maisto prekėmis ir kartu su tuo užtikrintas visai kolūkinės valstietijos masei aukštesnis materialinės gerovės lygis.

Kartu TSKP CK Plenumas pažymi, kad didžiuliai stambaus socialistinio žemės ūkio galimumai panaudojami dar blogai. Daugelyje kolūkių ir rajonų grūdinių, kruopinių, linų, cukrinių runkelių, aliejinių ir kitų kultūrų derliai tebėra žemi. Žemės ūkio produktyvumo augimas, gyvulininkystės išvystymas, bulvių, daržovių, ilgapluoščių linų, pašarinių grūdinių bei kitų pašarinių kultūrų gamyba neatitinka liaudies ūkio reikalavimų. Šių ir eilės kitų svarbių žemės ūkio šakų atsilikimas salaiko tolesnį vystymą lengvosios ir maisto pramonės, patenkinančių gyvybines gyventojų reikmes, ir yra rimta kliūtis kolūkių ir kolūkiečių pajamingumui augti.

Ypač negerai yra reikalai su gyvulininkystės išvystymu. Daugelyje kolūkių ši svarbioji ūkio šaka dar netapo didžiai prekiu ir didžiai pajaminga, blogai organizuota gyvulių priežiūra. Per pastaruosius kelerius metus gyvulių skaičius auga nepaprastai lėtai, o karvių skaičius šalyje iki šio laiko nepasiekė prieškarinio lygio. Žemas

gyvulių produktyvumas, dideli nuostoliai nuo gyvulių kritimo; didelis yra motininių gyvulių bergždumas. Pašarinė bazė gyvulininkystei kolūkiuose išvystyta silpnai, maža gaminama gero šieno, siloso, šakniavaisių ir bulvių. Gyvuliai nepatenkinamai aprūpinti gyvulininkystės pastatais, fermose silpnai mechanizuoti daug darbo reikalaujantieji procesai.

Stambus trūkumas vystant žemės ūkį yra rimtas atsilikimas bulvių ir daržovių gamyboje, kas trukdo pagerinti miestų ir pramonės centrų gyventojų aprūpinimą šiais produktais. Atsilikimas bulvių gamyboje stabdo taip pat gyvulininkystės tolesnį išvystymą.

Žymūs trūkumai yra tarybinių ūkių darbe, kurie dar netapo pavyzdiniais ir aukšto rentabilumo socialistiniais ūkiais. Daugelyje tarybinių ūkių žemi žemės ūkio kultūrų derlingumas ir gyvulininkystės produktyvumas, prileidžiamas neūkiškumas, didelės neproduktyvios išlaidos ir lėšų bei medžiagų poreikio jėga, didelė faktinė produkcijos savikaina. Daugelis tarybinių ūkių neaprūpinti gerais gamybiniais pastatais, gyvuliai dažnai sutalpinti primityviose nesutvarkytose patalpose. Rimtai atsilieka gyvulininkystės ir eilės kitų tarybinių ūkių gamybos šakų mechanizavimas, blogai ir nepakankamu mastu vykdoma butų statyba.

Kurios yra žemės ūkio gamybos visumoje nepakankamo lygio ir paaiškėjusio eilės svarbių žemės ūkio šakų atsilikimo priežastys?

Komunistų partija nuosekliai vykdė kursą į visokeriopą išplėtimą sunkiosios industrijos, kaip būtinos sąlygos visoms liaudies ūkio šakoms sėkmingai išvystyti, ir pasiekė šiame kelyje labai stambius laimėjimus. Šiam pirmajam liaudies ūkio uždaviniui išspręsti buvo nukreiptas svarbiausias dėmesys, čionai buvo skiriamos pagrindinės jėgos ir lėšos. Šalies industrializavimu buvo užimti mūsų geriausieji kadrai. Mes neturėjome galimybės vienu metu užtikrinti ir sunkiosios industrijos, ir žemės ūkio, ir lengvosios pramonės išvystymą sparčiais tempais. Tam reikėjo sudaryti būtinas prielaidas. Dabar šios prielaidos sudarytos. Mes turime galingą industrinę bazę, sustiprėjusius kolūkius ir parengtus kadrus visose ūkinės statybos srityse.

Bet yra ir kitų priežasčių, dėl kurių atsilieka eilė svarbių žemės ūkio šakų, priežasčių, kurios glūdi mūsų darbo trūkumuose, vadovavimo žemės ūkiui trūkumuose, tai yra priežastys, kurios priklauso nuo mūsų pačių.

Prie tokių priežasčių priklauso visų pirma tai, kad žemės ūkyje pažeidžiamas principas dėl darbuotojų materialinio suinteresuotumo gamybos vystymu, jos pajamingumo didinimu — vienas iš pagrindinių socialistinio ūkininkavimo principų. Praktika rodo, kad šis materialinio suinteresuotumo principas, sėkmingai taikomas auginant medvilnę, cukrinius runkelius, arbatžoles, citrusines kultūras, netaikomas eilei kitų svarbių žemės ūkio šakų.

Partijos ir vyriausybės nustatytas principas apskaičiuoti kolūkiams laukininkystės ir gyvulininkystės produktų privalomuosius pristatymus nuo kiekvieno hektaro ariamos žemės, arba nuo žemės ploto, priverstinto kolūkiams, sukūrė kolūkių

suinteresuotumą vystyti visas visuomeninio ūkio šakas ir visiškai save pateisino. Tačiau paruošų praktikoje prileidžiamas šio principo iškraipymas, kai priešakiniams, gerai dirbantiems kolūkiams, gaunantiems gausius žemės ūkio kultūrų derlius ir pasiekusiems aukštą gyvulininkystės produktyvumą, kaip taisyklė, nustatoma žymiai didesnė privalomųjų produkcijos pristatymų valstybei užduotis, negu atsiliekantiems, blogai dirbantiems kolūkiams.

Tokia neteisinga praktika nestimuliuoja kovos už žemės ūkio kultūrų derlingumo bei gyvulininkystės produktyvumo pakėlimą ir neskatina priešakinių kolūkių. Esant šiai sistemai, priešakiniai kolūkiai ir sąžiningai dirbantieji kolūkiečiai, didinantieji žemės ūkio produktų gamybą, neskatunami, ir jiems sudaroma mažiau naudinga padėtis palyginti su kolūkais ir kolūkiečiais, kurie blogai rūpinasi visuomeninio ūkio stiprinimu, žemės ūkio kultūrų derlingumo ir gyvulininkystės produktyvumo didinimu.

Prie atsilikimo vystant gyvulininkystę, o taip pat daržovių ir bulvių gamybą žymiai prisidėjo tai, kad valstybė nepakankamai skatino šių svarbių žemės ūkio šakų vystymą. Iki šiol galiojusios paruošinės ir supirkimo kainos gyvulininkystės produktams, bulvėms ir daržovėms silpnai stimuliavo kolūkių ir kolūkiečių materialinį suinteresuotumą vystyti šias žemės ūkio šakas.

Daugelyje kolūkių buvo pažeistas ypač svarbus artelinės kolūkinio ūkio formos principas — teisingas derinimas visuomeniško ir asmeniško artelėje, pajungiant asmeninius interesus visuomeniniams. Pagal šį status žemės ūkio artelėje svarbiausias ir lemiamas dalykas yra visuomeninis ūkis. Kartu su tuo kiekvienam kolūkiniam kiemui suteikiama teisė turėti nedidelį pagalbinį asmeninį ūkį vartotojiškoms reikmėms patenkinti, kol dar jos negali būti pilnutinai pateiktos visuomeninio ūkio sąskaita. Šio principo pažeidimas, padidintos produktų pristatymų nuo sodybinio ūkio normos, buvusių pas mus trūkumai mokesčių politikoje kolūkiečių asmeninio ūkio atžvilgiu atvedė į sumąžėjimą asmeninėje kolūkiečių nuosavybėje esančių karvių, kiaulių ir avių skaičiaus. Tokia padėtis ne tik pažeidžia kolūkiečių interesus, bet ir veda į iškraipymą pobūdžio artelinės kolūkių formos, kuri yra vienintelė teisinga kolektyvinio ūkio forma visam socializmo laikotarpiui.

Viena iš svarbiausių eilės gyvybiškai svarbių žemės ūkio šakų rimto atsilikimo priežasčių yra visiškai nepatenkinamas išnaudojimas galingos technikos, kuria socialistinė valstybė aprūpino žemės ūkį. Žymioje dalyje mašinų-traktorių stočių vis dar žemas pamaininis išdirbis traktoriais, kombainais, dideli mašinų stovinėjimai, užvilkinami svarbiausieji žemės ūkio darbų atlikimo terminai, kas galiausiai veda į nuostolius ir nevisišką derliaus nuėmimą. Esant aukštam grūdinių kultūrų, cukrinių runkelių ir medvilnės auginimo mechanizacijos lygiui, yra atsilikęs mechanizavimas tokių svarbių liaudies ūkio šakų, kaip gyvulininkystė, bulvių, daržovių, linų ir kitų kultūrų gamyba.

(Nukelta į 2 pusl.)

Dėl priemonių TSRS žemės ūkiui toliau išvystyti

TSKP CK Plenumo nutarimas, priimtas 1953 m. rugsėjo 7 d. pagal drg. N.S. CHRUSČIOVO pranešimą

(Atkelta iš 1 pusl.)

Iki šiol nėra sukurta mašinų sistema, kuri užtikrintų kompleksinį žemės ūkio kultūrų auginimo mechanizavimą, atsižvelgiant į įvairias gamtines ir ūkines įvairių šalies zonų sąlygas. Net grūdų ūkyje, kur yra pasiektas aukščiausias arimo, sėjos, derliaus nuėmimo mechanizavimo lygis, tebėra nepatenkinamai mechanizuoti daug darbo reikalaujantieji darbai apdorojant po derliaus nuėmimo grūdus grendymuose, suimant ir sukraunant į kūgius pelus bei šiaudus, įterpiant organines bei mineralines trąšas. Pašarų gamybos srityje, žymiai padidėjus šieno piovimo mechanizavimui, beveik nemechanizuoti tolesni labai svarbūs šieno krovimo į kūgius darbai. Prileistas rimtas atsilikimas darbų konstruojant ir įsisavinant naujų žemės ūkio mašinų tipų gamybą, gerinant masinės gamybos mašinų konstrukcijas ir keltiant jų gamybos kokybę.

Turima mašinų-traktorių stotyse sudėtinga technika, reikalaujanti techniškai paruoštų kadru, patikėta sezoniniams darbuotojams, kuriuos kolūkiai išskiria tik laukų darbų laikotarpiui. Dauguma MTS vadovaujančių kadru neturi pakankamo inžinierinio-techninio bei agronominio pasiruošimo ir neužtikrina kvalifikuoto vadovavimo stambiai mechanizuotai žemės ūkio gamybai.

Ypač svarbi eilės žemės ūkio šakų rimto atsilikimo priežastis yra nepatenkinamas partinių, tarybinių ir žemės ūkio organų vadovavimas kolūkiams, MTS ir tarybiniais ūkiams ir, visų pirma, parenkant ir paskirstant kadrus žemės ūkyje ir vykdant partinį-politinį darbą kaime.

Šiuolaikine technika apginkluota stambi socialistinė žemės ūkio gamyba gali sėkmingai vystytis tik su ta sąlyga, kad jai bus užtikrintas nuolatiniis kvalifikuotas vadovavimas. Po atlikto sustambinimo kolūkiai tapo daugiapusiškais, sudėtingais ūkiais. Dabar sudarytos visos reikalingos sąlygos šiuolaikinei technikai, tarybinio agronomijos mokslo pasiekimams ir žemės ūkio pirmųjų bei novatorių gausiam patyrimui plačiai panaudoti.

Visa tai reikalauja sumaniai vadovauti kiekvienam kolūkiui, tarybiniam ūkiui, MTS, rajonui, kiekvienai žemės ūkio šakai ir žemės ūkio gamybai visumoje. Iš čia gyvybinis reikalas, kad kolūkių, MTS, tarybinių ūkių rajonų priešakyje būtų kvalifikuoti vadovaujančiųjų darbuotojų, agronomų, inžinierių-mechanizatorių, zootechnikų, ekonomistų ir kitų žemės ūkio specialistų kadrai. Be šios ypač svarbios sąlygos stambioji socialistinė žemės ūkio gamyba negali toliau žengti pirmyn.

Tuo tarpu iš 350 tūkstančių specialistų su aukštuoju ir viduriniu mokslu, dirbančių žemės ūkio organų sistemoje, kolūkiuose dirba 18,5 tūkstančio ir mašinų-traktorių stotyse — 50 tūkstančių specialistų. Iš 94 tūkstančių kolūkių pirminkų aukštąjį mokslą turi tik 2,4 tūkstančio ir vidurinį specialų mokslą — 14,2 tūkstančio žmonių. Didžiulė MTS direktorių, MTS vyriausiųjų inžinierių ir vyriausiųjų agronomų dauguma neturi aukštojo mokslo. Pagrindinė agronomų, inžinierių, zootechnikų, veterinarijos darbuotojų ir kitų specialistų masė pasilieka įvairiose įstaigose, o MTS, kolūkiai ir tarybiniai ūkiai jaučia aštrų kvalifikuotų žemės ūkio kadru trūkumą.

TSKP CK Plenumas taip pat yra tos nuomonės, kad eilė ministerijų ypač TSRS Miško ir popieriaus pramonės ministerija, TSRS Statybinių medžiagų pramonės ministerija, TSRS Vartotojų kooperatyvų sąjunga, vietinė ir kooperatinė pramonė visiškai nepakankamai padeda žemės ūkiui aprūpinant kolūkius, MTS ir tarybinius ūkius miško medžiaga, plytomis, kalkėmis ir stogine medžiaga, kas stabdo gyvulininkystės ir kitų gamybinių patalpų statybą kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose, o taip pat statybą mašinų-traktorių stotyse.

Pagaliau reikia pasakyti apie priežastis, kurios priklauso nuo pačių kolūkių, nuo kolūkių pirminkų ir valdybų bei kolūkiečių. Daugelyje artelių dar vis žema darbo drausmė, ne visi kolūkiečiai pilnu mastu dalyvauja kolūkinėje gamyboje. Ne visur gerai organizuotas kolūkiečių darbas. Dar yra nemaža faktų atsilikėliškos, nerūpestingos pažiūros į visuomeninį turtą.

Pripažindamas, kad padėtis eilėje svarbių žemės ūkio šakų negera, Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumas laiko reikalingu ir neatidėliotinu įvykdyti eilę stambių priemonių, nukreiptų į atsiliekančių žemės ūkio šakų, kolūkių, tarybinių ūkių ir rajonų pakėlimą iki priešakinių ly-

gio, siekiant užtikrinti galingą viso socialistinio žemės ūkio pakilimą. Uždavinys yra per artimiausius 2–3 metus pilnutinai patenkinti augančias mūsų šalies gyventojų reikmes maisto produktams ir aprūpinti žaliava lengvąją ir maisto pramonę.

II.

Dėl tolesnio gyvulininkystės išvystymo. Dėl gyvulininkystės produktų privalomųjų pristatymų normų sumažinimo kolūkiečių, darbininkų ir tarnautojų ūkiams

Kolūkiai ir tarybiniai ūkiai per trumpą laiką išlygino sunkią žalą, kurią patyrė gyvulininkystė karo metais, ir pasiekė žymų gyvulių skaičiaus padidėjimą. Laikotarpiu nuo 1945 metų liepos mėnesio iki 1953 metų liepos mėnesio galvijų skaičius TSR Sąjungoje padidėjo 11,3 milijono, avių ir ožkų — 53,9 milijono, kiaulių — 25,1 milijono ir arklių 6,2 milijono.

Laimėjimai, pasiekti vystant gyvulininkystę, įgalino padidinti gyvulininkystės produktų valstybinių paruošų apimtį: mėsos paruošos 1952 metais sudarė 3 milijonus tonų, kas pusantro karto viršija 1940 metų paruošas, pieno paruošos — 10 milijonų tonų, arba beveik 1,6 karto daugiau, negu 1940 metais, vilnos paruošos — 182 tūkstančius tonų, arba 1,5 karto daugiau, negu 1940 metais.

Daugelis tarybinių ūkių ir kolūkių pasiekė aukštą gyvulių produktyvumą. Kostromos srities tarybiniam ūkyje „Karavajev“, Omsko srities — „Omskij“, Maskvos srities tarybinuose ūkiuose „Gorki-II“, „Lesnyje Poliany“ ir „Cholmogorka“, o taip pat eilėje kitų pastaraisiais keleriais metais primelžiama vidutiniškai daugiau kaip po 5500 kg pieno per metus iš kiekvienos karvės. Daugiau kaip 200 tarybinių ūkių 1952 metais primelžė iš kiekvienos karvės vidutiniškai daugiau kaip po 4000 kg pieno. Kostromos srities Kostromos rajono kolūkis „12-j Oktjabrj“, Maskvos srities Luchovių rajono Stalino vardo ir Ramenskio rajono Molotovo vardo kolūkiai, Archangelsko srities Chllogorų rajono kolūkis „Novaja žiznj“ ir daugelis kitų 1951–1952 metais gavo pieno vidutiniškai iš kiekvienos karvės nuo 4000 kg iki 5000 kg ir daugiau.

Didelius švelnios vilnos prikarpimus — po 6,5–7 kg iš avies — gauna priešakiniai tarybiniai ūkiai: Stavropolio krašto „Sovetskoje Runo“ ir „Bolševik“, Altajaus krašto „Rubcovskij“, Grozno srities „Červlenyje Buruny“, o taip pat Stavropolio krašto Stepojės rajono kolūkis „Strana Sovietov“, Ipatovo rajono kolūkis „2-ja piatiletka“, eilė Ipatovo bei Grozno sričių ir Altajaus krašto kolūkių.

Černigovo srities Černigovo rajono kolūkiuose „Vsesvitnij Žovtenj“, „Novij šliach“, eilėje Poltavos ir Maskvos sričių kolūkių kiekvienam 100 hektarų ariamos žemės gaunama po 2–4 tonas gyvo svorio kiaulienos.

TSKP CK Plenumas kartu su tuo pažymi, kad pasiektasis visuomeninių gyvulių skaičiaus padidėjimas ir jų produktyvumo lygis yra visiškai nepakankami. Karvių skaičius šalyje nepasiekė prieškarinio lygio 3,5 milijono, o palyginti su 1928 metais sumažėjo 8,9 milijono. Tik per vienus 1952 metus bendras galvijų skaičius sumažėjo ištiesai šalyje 2,2 milijono, o karvių skaičius — 550 tūkstančių. Čia reikia turėti galvoje, kad šalyje sumažėjo arklių skaičius — palyginti su ikirevoliuciniu laikotarpiu 60 procentų ir su prieškariniais, 1940 metais — 27 procentais. Teisingai vadovaujant ūkiui, arklių skaičiaus sumažėjimas leido žymiai padidinti produktyviųjų gyvulių skaičių. Tačiau to neįvyko. Valstybiniai planai gyvulių skaičiui padidinti metai iš metų neįvykdomi. Dėl blogos gyvulių priežiūros tebėra nepaprastai žemas gyvulininkystės produktyvumas. Pastaruju metu kolūkiuose būna, kad sumažėja pieno primelžimai, vilnos prikarpimai bei eilė kitų kokybinių gyvulininkystės rodiklių. Kolūkiai kasmet turi didelius gyvulių nuostolius dėl gyvulių kritimo ir negauna žymaus skaičiaus prieauglio dėl motininių gyvulių bergždumo. Daugelis kolūkių, vietinių tarybinių ir žemės ūkio organų vadovų,

užuot organizavę visuomeninių gyvulių reprodukcijos darbą fermose, toliau masiškai tebeperka gyvulius iš kolūkiečių.

Ypač stambūs trūkumai vystant gyvulininkystę per pastaruosius kelerius metus buvo prileisti Kazachijos TSR, Kirgizijos TSR, Kalinino, Kalugos, Kostromos, Novgorodo, Vologdos, Smolensko, Kirovo, Novosibirsko ir Voronežo sričių kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose.

Gyvulininkystė ir prieškariniais metais buvo išvystyta nepakankamai ir negalėjo pilnutinai patenkinti gyventojų reikmių mėsos bei pieno produktams, o lengvosios pramonės — ypač svarbioms žaliavos rūšims. Šiuo metu, kai liaudies ūkis pakilo į naują, aukštesnę pakopą, o gyventojų reikmės gyvulininkystės produktams neišmatuojamai išaugo, užsitęsęs gyvulininkystės atsilikimas pavirto rimta kliūtimi toliau keltiant materialinę darbo žmonių gerovę ir vystant lengvąją bei maisto pramonę.

Negera padėtis vystant gyvulininkystę paaiškinama visų pirma pašarų gamybos ir paruošimo atsilikimu. Daugelyje kolūkių silpnai išvystytas žolių sėjimas, labai žemas natūraliųjų pašarinių naudmenų ir sėtinųjų žolių derlingumas, apleista yra pašarinių šakniavaisių, pašarinių arbūzinų kultūrų, o taip pat silosui sėjamų kukurūzų bei saulėgrąžų gamyba. Labai nedideliais mastais gaminamos bulvės pašarui gyvuliams. Dėl žemo pašarinių kultūrų derlingumo, o taip pat silpno mechanizavimo šienavimo darbų ir ypač šieno krovimo į kūgius, šiaudų suėmimo ir krovimo į kūgius, metai iš metų neįvykdomi stambiųjų pašarų paruošų planai. Rimta kliūtis darbo našumo kilimui fermose yra vis dar nepakankamas sunkiųjų darbų gyvulininkystėje ir pirmoje eilėje vandens tiekimo bei pašarų ruošimo mechanizavimas. Gyvulininkystės fermose, kaip ir anksčiau, vyrauja mažai našus rankinis darbas.

Sausringuose stepiniuose rajonuose nepatenkinamoje būklėje yra gyvulių aprūpinimas vandeniu, kas stabdo gyvulių skaičiaus augimą ir jų produktyvumo kėlimą.

Daugelyje kolūkių neįvykdomi gyvulininkystės patalpų statybos planai, dėl ko gyvuliai žiemą stovi ankštai, blogai pritaikytose patalpose.

Viena iš rimtų gyvulininkystės atsilikimo priežasčių yra nepakankamas materialinis kolūkių bei kolūkiečių suinteresuotumas šios itin svarbios žemės ūkio šakos vystymu. Daugelis kolūkių žymią dalį gyvulininkystės produkcijos pristatydavo iki šiol valstybei privalomųjų pristatymų sąskaita, o galiojančios paruošinės kainos mėsai, pienui, sviestui, kiaušiniams nesudarė reikiamo kolūkių bei kolūkiečių suinteresuotumo visuomeninės gyvulininkystės vystymu.

TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministerija, TSRS Tarybinių ūkių ministerija, daugelis vietinių tarybinių ir žemės ūkio organų eilę metų taikstėsi su trūkumais vystant gyvulininkystę, nesicėmė reikiamų priemonių tam, kad iš tikrųjų padidintų pašarų gamybą, aprūpintų visus gyvulius patalpomis, išvystytų pašarų gamybos ir daug darbo reikalaujančių procesų fermose mechanizavimą, pagerintų bandos reprodukciją ir užtikrintų prieauglio išsaugojimą. Mokslo pasiekimai ir priešakinių gyvulininkų patyrimas nepakankamai įdiegiami į gamybą ir, kaip taisyklė, tebėra taikomi tik geriausiuose kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose.

(Nukelta į 3 pusl.)

Dėl priemonių TSRS žemės ūkiui toliau išvystyti

TSKP CK Plenumo nutarimas, priimtas 1953 m. rugsėjo 7 d. pagal drg. N.S. CHRUSČIOVO pranešimą

(Atkelta iš 2 pusl.)

Nepatenkinama yra padėtis su gyvulininkyste, esančia asmeninėje kolūkiečių nuosavybėje. Daugelis vietinių partinių, tarybinių ir žemės ūkio organų žymiai susilpnino dėmesį šiam reikalui, mažai rūpinasi tuo, kad kiekvienas kolūkinis kiemas įsigytų gyvulius Žemės ūkio artelės įstatų numatytų normų ribose, neteikia kolūkiečiams pagalbos aprūpinant gyvulius pašarais ir ganyklomis.

Plenumas yra tos nuomonės, kad kuo greičiausias gyvulininkystės ir, visų pirma, visuomeninės gyvulininkystės išvystymas turi gyvybiškai svarbią reikšmę šaliai ir šiuo metu yra labiausiai neatidėliotinas partijos ir valstybės uždavinys žemės ūkyje.

TSKP CK Plenumas nutaria:

1. Laikyti ypač svarbiu TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministerijos, TSRS Tarybinių ūkių ministerijos, partinių, tarybinių, žemės ūkio organų uždaviniu likviduoti nepakenciamą atsilikimą vystant gyvulininkystę, sudaryti tvirtą pašarų bazę, aprūpinti gyvulius ir paukščius patalpomis, pasiekti žymų gyvulininkystės produktyvumo pakėlimą, spartesnius gyvulių skaičiaus augimo tempus, jų veislinės sudėties pagerinimą ir per artimiausius 2–3 metus pasiekti žymų gyvulininkystės produktų gamybos padidinimą.

2. Laikyti būtinu padidinti 1954 metais gyvulių skaičių visame žemės ūkyje iki šių dydžių: karvių — iki 29,2 milijono, bendrą galvijų skaičių — iki 65,9 milijono, avių ir ožkų — iki 144,4 milijono, kiaulių — iki 34,5 milijono.

Siekiant padidinti bendrą pieno produkciją ir užtikrinti galvijų skaičiaus augimą nuosavos reprodukcijos sąskaita, laikyti neatidėliotinu uždaviniu kuo greičiausiai padidinti karvių skaičių kolūkiuose taip, kad artimiausiais metais karvių skaičiaus lyginamasis svoris galvijų fermose padidėtų priemiestinių rajonų kolūkiuose ne mažiau kaip iki 60 procentų, kitų rajonų kolūkiuose — ne mažiau kaip iki 50 procentų, ir Kazachstano, Vidurinės Azijos, Užkaukazės, Šiaurės Kaukazo, Astrachanės, Čkalovo, Čitos sričių, Buriat-Mongolijos ATSR ir Tuvos autonominės srities stepių, pusiau stepių ir aukštakalnių rajonų kolūkiuose ne mažiau kaip iki 40 procentų. Nustatyti, kad galvijų skaičiaus padidinimo planas laikomas įvykdytu tik su ta sąlyga, jeigu įvykdytas karvių skaičiaus padidinimo planas.

Siekiant toliau išvystyti paukštininkystę, laikyti būtinu turėti kolūkiuose paukštininkystės fermas, kuriose 1954–1955 m. m. būtų dėsliųjų vištų ne mažiau kaip 100–200 kiekvienam 100 hektarų grūdinių kultūrų pasėlių, atsižvelgiant į savitumus pagal zonas. Stepių rajonų kolūkiuose visokeriopa didinti kalakūčių skaičių, o kolūkiuose, kurie turi pievų-ganyklų naudmenas bei vandens telkinius, be vištų, veisti taip pat žąsis ir antis. Visokeriopa vystyti kolūkiuose prūdų žuvininkystę.

Įpareigoti TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministeriją ir TSRS Tarybinių ūkių ministeriją nustatyti savo planuose gyvulių skaičiaus padidinimo ir jų produktyvumo pakėlimo uždavimus sritims, kraštams ir respublikoms, o respublikų Ministrų Tarybas, kraštų vykdomuosius komitetus, sričių vykdomuosius komitetus ir rajonų vykdomuosius komitetus — rajonams ir kolūkiams. Nustatant uždavimus visapusiškai atsižvelgti į atskirus rajonus, kolūkių ir tarybinių ūkių ekonomines ir gamtines sąlygas, palankias vienioms gyvulių rūšims išvystyti ir nepalankias kitoms rūšims išvystyti.

3. Griežtai vykdyti partijos ir vyriausybės įvestą gyvulininkystės produktų privalomųjų pristatymų valstybei hektarinį principą. Neleisti žalingos praktikos, kai priešakiniais gyvulininkystės išvystymo atžvilgiu kolūkiams padidinamos uždavymys. Nustatyti, kad vieno rajono ribose, kaip taisyklė, turi galioti viena hektarinė pristatymų norma.

4. Panaikinti, kaip neteisingą, gyvulininkystės išvystymo uždavimų planavimą ir jų įvykdymo apskaitą kiekvienų metų sausio 1 d. Esant šiai tvarkai, kolūkiai, kad galėtų atsiskaityti apie plano įvykdymą, yra priversti laikyti ir šerti iki sausio 1 d. didelį skaičių neproduktyvių ir išbro-

kuotų gyvulių, kurie skirti pristatyti valstybei, parduoti ir panaudoti mėšai. Nustatyti, kad gyvulininkystės uždavimų planavimas ir įvykdymo apskaita būtų atliekami kiekvienų metų spalio 1 d., kai baigiamas pašarų sukauptimas, patalpų remontas ir paruošimas žiemojimui, kai gyvuliai yra gerai nupenėti ir yra galimybė įvykdyti mėšos paruošų planą nupenėtais gyvuliais.

5. TSKP CK Plenumas įpareigoja partinius ir tarybinius organus plačiai išaiškinti kolūkiečiams, darbininkams ir tarnautojams TSRS Ministrų Tarybos ir TSKP CK priimtą nutarimą apie paruošinių ir supirkimo kainų padidinimą gyvulininkystės produktams, apie valstybinių mėšos, pieno ir kiaušinių supirkimo planą ir sąlygas 1953 metų antrajam pusmečiui, kurių tikslas yra padidinti kolūkių ir kolūkiečių materialinį suinteresuotumą visuomeninės gyvulininkystės išvystymu, o taip pat išaiškinti TSRS Ministrų Tarybos ir TSKP CK įvykdytą gyvulininkystės produktų privalomųjų pristatymų valstybei normų sumažinimą kolūkiečių, darbininkų ir tarnautojų ūkiams.

Įpareigoti TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministeriją, vietinius partinius, tarybinius ir žemės ūkio organus imtis priemonių, kad būtų besąlygiškai įvykdyti 1953 metams nustatyti gyvulininkystės produktų privalomųjų pristatymų ir valstybinio supirkimo planai.

6. Rekomenduoti kolūkiams, kolūkiečių visuotinių susirinkimų nuostata, išdavinti kolūkiečiams avansu maždaug 25 proc. lėšų, įplaukiančių realizavus gyvulius ir gyvulininkystės produktus. Nurodytąjį piniginių avansų išduoti kolūkiečiams kiekvieną metų ketvirtį iki 15 procentų dydžio už visus darbdienius, išdirbtus visuomeniniame ūkyje praėjusiam ketvirtyje ir, be to, iki 10 procentų už darbdienius, išdirbtus gyvulininkystėje ir pašarų gamyboje, nustačius, kad kolūkiečio gaunamas piniginis avansas už darbdienius, išdirbtus gyvulininkystėje ir pašarų gamyboje, vykdamas galutinį piniginių pajamų paskirstymą, nesumažinamas.

Nenukrypstamai vykdyti veikiančią sistemą papildomo atlyginimo už prieauglio išauginimo, suaugusių gyvulių išsaugojimo ir gyvulininkystės produktyvumo pakėlimo uždavimų viršijimą, užtikrinus savalaikį papildomojo atlyginimo išdavimą.

7. Plenumas yra tos nuomonės, kad greta visokeriopo visuomeninės gyvulininkystės išvystymo vietiniai partiniai, tarybiniai ir žemės ūkio organai turi galutinai baigti su kenksminga praktika, kai pažeidžiami kolūkiečių interesai asmeninėje nuosavybėje esančių gyvulių atžvilgiu, turint galvoje, kad tam tikro produktyvių gyvulių skaičiaus buvimas asmeninėje kolūkinio kiemo nuosavybėje yra svarbi sąlyga valstietijos materialinei gerovei pakelti ir gyvulininkystės produktų paruošų apimčiai sąlyje padidinti, ir, vadinas, yra naudingas tiek kolūkiečiams, tiek ir valstybei. Siekiant palengvinti kolūkiečiams galimybę įsigyti gyvulius asmeninėje nuosavybėje, atleisti 1953 metų antrajam pusmečiui nuo mėšos paruošų ir neapdėti mėšos paruošomis 1954 metais ūkius ir kolūkiečius, kurie apskaitos duomenimis 1953 metų birželio 15 dienai neturėjo gyvulių asmeninėje nuosavybėje.

Nurašyti visą kolūkiečių, darbininkų ir tarnautojų ūkių praėjusių kelerių metų įsiskolinimą iš gyvulininkystės produktų privalomųjų pristatymų valstybei pagal padėtį 1953 metų sausio 1 d. Išaiškinti kolūkiečiams, darbininkams ir tarnautojams, kad valstybė imasi šios priemonės, siekdama padėti jiems išsaugoti turimus asmeninėje nuosavybėje gyvulius, o taip pat palengvinti galimumą įsigyti gyvulius tiems, kurie jų neturi.

8. Gyvulininkystės negalima pastumėti į priekį, jeigu partiniai, tarybiniai ir žemės ūkio organai, visi žemės ūkio darbuotojai nesiims kaip reikiant sudarymo tvirtos pašarinės bazės kiekviename kolūkyje ir tarybiniame ūkyje. Pašarinės bazės apleistumas daugelyje rajonų ir kolūkių igavo visiškai nepakenciamą pobūdį.

Įpareigoti TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministeriją, TSRS Tarybinių ūkių ministeriją, vietinius tarybinius ir žemės ūkio organus, MTS bei tarybinių ūkių vadovus trumpiausiu laiku likvi-

duoti pašarinės bazės apleistumą ir pilnutinai aprūpinti visuomeninius gyvulius geru šienų bei kitais stambiais pašarais, šakniavaisiais bei bulvėmis, silosu, žaliaisiais pašarais, pašariniais grūdais ir kitais koncentratais.

Pasiekti, kad būtų išplėsti pasėlių plotai ir smarkiai padidintas derlingumas daugiamėčių ir vienmečių žolių, kukurūzų ir saulėgrąžų silosui, pašarinių šakniavaisių, pašarinių arbužinių kultūrų. Tam reikia imtis ryžtingų priemonių pašarinių kultūrų auginimo agrotechnikai pagerinti. Imtis priemonių, kad silosui skiriamos kukurūzų pasėliai pasistumėtų į centrinės juodžemio ir nejuodžemio juostos sritis, į Baltarusijos ir Pabaltijo respublikų rajonus, Uralo, Sibiro, Tolimųjų Rytų pietinius ir Kazachstano šiaurinius rajonus. Laikyti būtinu, kad kiekvienas kolūkis ir tarybinis ūkis gamintų ne mažiau kaip po 5–6 tonas silosų vienai karvei. Pastatyti kiekviename kolūkyje ir tarybiniame ūkyje silosinius įrenginius, kurių apimtis visiškai užtikrintų nustatytąjį pašarų silosavimo planą. Dėl bulvių aukštųjų pašarinių savybių žymiai išplėsti bulvių auginimą pašarui, pirmoje eilėje nejuodžemio juostos, Uralo, Centrinės juodžemio sričių ir Vakarų Sibiro rajonuose.

Plačiai įdiegti vasaros laikotarpio tvartinį-stovyklinį gyvulių laikymą kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose, pritaikant užuoganine ganyklų išnaudojimo sistemą.

Imtis priemonių veterinariniam gyvulių aptarNAVIMUI pagerinti. Pavesti TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministerijai išstudijuoti išgenamųjų ganyklų išnaudojimą ir iki 1954 m. sausio 1 d. pateikti TSRS Ministrų Tarybai pasiūlymus dėl teisingesnio ir racionališnio jų išnaudojimo.

Rekomenduoti kolūkiams sudaryti reikalingas materialines-buitines sąlygas čabanams ir piemenims, aprūpinti juos atitinkamais darbiniais drabužiais bei avalyne.

9. Šienavimo ir šiaudų surinkimo laikotarpiu išduoti kolūkiečiams ir traktorinių brigadų darbuotojams pagal jų darbdienius, išdirbtus atliekant šienavimo darbus ir paruošiant šiaudus, iki 10 procentų bendro kiekio šieno bei šiaudų, paruošų, užpajamuotų ir priimtų kolūkių valdybos, o iš antro natūraliųjų šienaujimų pievų šienavimo — 20 procentų; kolūkiuose, įvykdžiusiuose šieno paruošimo planą, išduoti už darbdienius 30 procentų viršum plano paruošto šieno. Be to, išduoti pašarų ruošimo laikotarpiu visiems kolūkiečiams avansu pagal darbdienius, išdirbtus nuo metų pradžios, iki 5 procentų bendro paruošto šieno kiekio ir iki 10 procentų paruošų ir sukrautų į kūgius šiaudų. Rekomenduoti kolūkiams suteikti kolūkiečiams ganyklas gyvuliams ganyti ir teikti pagalbą transportu paruoštiems pašarams pervežti.

10. Padaryti galą abejingai daugelio MTS pažinrai į kolūkinės gyvulininkystės vystymą. Pakelti kolūkiuose šienavimo, grėbimo ir šieno krovimo į kupetas darbų mechanizavimą 1954 metais iki 65 procentų ir šieno krovimo į kūgius — iki 50 procentų, o 1955 metais — šienavimo, grėbimo ir sukrovimo į kupetas — iki 80 procentų ir šieno sukrovimo į kūgius — iki 65 procentų, silosavimo atitinkamai iki 65 procentų ir 75 procentų, silosinių kultūrų ir pašarinių šakniavaisių sėjos — 75 procentų ir 95 procentų, šiaudų surinkimo ir sukrovimo į kūgius nuo plotų, nuimtų kombainais, 1954 metais — iki 50 procentų ir 1955 metais — iki 70 procentų.

Išplėsti gamybą ir tiekimą žemės ūkiui įvairių sistemų kertamųjų, grėblių, šienvilkų, kūgių krautuvų, kupetų krautuvų, silosų kombainų, mašinų, kukurūzų nuimti, ekskavatorių, grioviakastių ir kurminio drenažo mašinų, buldozerių, greiderių, krūmapiovių, pelkinių frezų, skreperių, siurblių vandens kėlimui mechanizuoti, medinių ir metalinių vandens siurbimo bakų, ketinių, asbocementinių, gelžbetoninių ir dujų vamzdžių, automatinė gir-dyklų, kabamųjų kelių, įvairių sistemų elektros variklių.

Įpareigoti Mašinų gamybos ministeriją sustiprinti darbą konstruojant naujas mašinas ir padargus, reikalingus pašarų paruošimo kompleksiniam mechanizavimui, pievoms ir ganykloms nu-sausinti bei pagrindinai pagerinti, ganykloms vandeniu aprūpinti, o taip pat daug darbo reikalaujantiems procesams mechanizuoti gyvulininkystės fermose.

(Nukelta į 4 pusl.)

Dėl priemonių TSRS žemės ūkiui toliau išvystyti

TSKP CK Plenumo nutarimas, priimtas 1953 m. rugsėjo 7 d. pagal drg. N.S. CHRUŠČIOVO pranešimą

(Atkelta iš 3 pusl.)

11. Užtikrinti gyvulininkystės patalpų statybą kolūkiuose 1954 metais šio dydžio: tvartų ir veršidžių — 4,2 milijono vietų, avidžių — 16,3 milijono vietų, kiaulidžių — 2,5 milijono vietų, paukštėdžių — 27 milijonams paukščių, patalpų viščiukams — 30 milijonų paukščių.

TSRS Valstybinio plano komitetui numatyti, kad būtų paskirtas parduoti kolūkiams reikalingas kiekis šiferio, miško medžiagos ir kitų statybinių medžiagų.

Padidinti vietinės ir kooperatinės pramonės įmonėse gamybą plytų, čerpių, kalkių, skiriamų kolūkiams parduoti. Rekomenduoti kolūkiams, esant ūkiniam tikslingumui, gaminti plytas, čerpes ir kalkes savo jėgomis bei priemonėmis.

TSRS Valstybinio plano komitetui, TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministerijai ir TSRS Tarybinių ūkių ministerijai išstudijuoti ir pateikti trijų mėnesių laikotarpiu TSRS Ministrų Tarybai pasiūlymus, kaip pagerinti vietinės miško paruošas kolūkių ir tarybinių ūkių poreikiams.

12. Siekiant žymiai pakelti gyvulininkystę tarybiniuose ūkiuose, padidinti jos produktyvumą, sumažinti produkcijos savikainą ir padidinti mėsos, pieno, vilnos, odų bei kitų produktų pristatymą valstybei, būtina užtikrinti gamybą pakankamo kiekio gero šieno bei sultingųjų pašarų ir žymia apimtimi savąją koncentruotųjų pašarų gamybą. Ryžtingai pagerinti statybos reikalą ir aprūpinti visus turimus gyvulius gerai sutvarkytais patalpomis. Per artimiausius 2–3 metus kompleksiskai mechanizuoti visas tarybinių ūkių gamybos šakas.

Pastatyti 1954–1955 metais tarybinių ūkių darbininkams ir tarnautojams reikalingą skaičių gyvenamųjų namų, mokyklų ir kitų kultūrinių-buitinių patalpų. TSRS Valstybinio plano komitetui metiniuose planuose numatyti reikalingo kiekio lėšų, medžiagų ir įrengimų paskyrimą.

13. TSKP CK Plenumas atkreipia vietinių partinių organų dėmesį į būtinumą ryžtingai sustiprinti vadovavimą gyvulininkystės vystymui. Visuomeninė gyvulininkystė yra sudėtingiausia žemės ūkio šaka, reikalinga nuolatinio rūpinimosi, dėmesio ir kvalifikuoto vadovavimo. Partiniai organai turi padaryti galą nesikišimo į gyvulininkystės reikalų padėį praktikai, ypatingai atsiliekančiuose kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose. Reikia padėti visas pastangas tam, kad būtų sparčiau įsisavinta stambaus gyvulininkystės ūkio vedimo technika ir ekonomika, sukurti gausūs aukštai kvalifikuoti šios labai svarbios žemės ūkio šakos vadovų kadrai. Reikia teisingai paskirstyti partinių ir komjaunimo organizacijų jėgas tam, kad gyvulininkystės darbuotojų eilės būtų papildytos naujais tūkstančiais komunistų ir komjaunuolių.

Jeigu visi vietiniai partiniai, tarybiniai ir žemės ūkio organai, žemės ūkio specialistai ir organizatoriai, komunistai, komjaunuoliai, visi kolūkiečiai ir MTS bei tarybinių ūkių darbuotojai ryžtingai ir atkakliai imsis toliau kelti gyvulininkystę ir tam reikalui nepasigailės jėgų ir lėšų, tai per artimiausius 2–3 metus mūsų šalis gaus mėsos, pieno, sviesto, kiaušinių bei kitų gyvulininkystės produktų gausumą gyventojams ir ypač svarbių žaliavų gausumą lengvajai ir maisto pramonei.

III.

Dėl bulvių bei daržovių gamybos padidinimo ir dėl jų paruošų kolūkiuose bei tarybiniuose ūkiuose

Mūsų šalis turi dideles galimybes bulvėms ir daržovėms gaminti. Išnaudodami šias galimybes, priešakiniai kolūkiai ir tarybiniai ūkiai gauna gausius bulvių, kopūstų, pomidorų, agurkų ir kitų daržovinių kultūrų derlius. Ivanovo srities Sijos rajono Stalino vardo kolūkis nuima vidutinį daržovių derlių po 300 centnerių, o kopūstų — po 450 centnerių iš hektaro. Priešakinėse šio kolūkio brigadose kopūstų ir morkų derlius sudarė 500 centnerių ir agurkų 320 centnerių iš hektaro. Kijevo srities Černobylio rajono Stalino vardo kolūkyje nuimtas bulvių derlius po 607 centnerius iš hektaro. Maskvos srities Gorkio vardo tarybiniam ūkyje atskiruose sklypuose nuimamas kopūstų derlius — 800–1000 centnerių ir morkų 400–600 centnerių iš hektaro.

Tačiau turimos galimybės bulvių bei daržovių gamybai didinti išnaudojamos nepatenkinamai, o sukauptas priešakinis šių kultūrų gausių derlių gavimo patyrimas blogai įdiegiamas į gamybą.

Daugelyje kolūkių ir tarybinių ūkių bulvės sodinamos labai pavėluotai, nepatyrę žemė, sodinant sumažinamos išėjimo normos. Bulvių ir daržovių pasėlių tarpueilių įdirbimas organizuotas blogai. Vėlai ir bloga kokybe atliekamas derliaus nuėmimas padaro didelius nuostolius. Vietiniams tarybiniams ir žemės ūkio organams nuolaidžiaujant, kolūkiuose susidarė neteisinga pažiūra į bulvių sėklų fondų supylimą. Sėklų fondai sudaromi ne rugsėjo mėnesį, kai tam yra palankiausios sąlygos, o spalio ir lapkričio mėnesiais, kai prasižėdę blogi orai ir šalnos. Dėl to bulvės supilamos laikymui šlapios arba apšalusios, neperrinktos, žymi jų dalis bėlaikomos genda.

Silpnai išvystytas inspektų-šiltnamių ūkis, dėl ko labai maža gaminama daržovių žiemos-pavasario laikotarpiu ir nepakankamu mastu auginami kopūstų, pomidorų ir kitų daržovinių kultūrų daigai.

Rimtas bulvių ir daržovių gamybos atsilikimas kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose paaiškina visas pirmą tu, kad eilę metų TSRS Žemės

ūkio ir paruošų ministerija ir TSRS Tarybinių ūkių ministerija nekėlė ir nesprenė tokių pagrindinių bulvių ir daržovių gamybos klausimų, kaip bulvių ir daržovių sėjos, sodinimo, priežiūros ir nuėmimo mechanizavimas, jų auginimo agrotechnikos pagerinimas, pakėlimas kolūkių ir tarybinių ūkių ekonominio suinteresuotumo šių kultūrų gamyba.

Mašinų-traktorių stotys blogai rūpinasi bulvių ir daržovių gamyba. Jeigu grūdų ūkyje mašinų-traktorių stotys įvykdo 90–95 procentus pagrindinių darbų, tai bulvių sodinimas kolūkiuose MTS jėgomis 1952 metais buvo įvykdytas tik 14 procentų, kasimas — mažiau, negu 6 procentais, o daržovinių kultūrų auginimo mechanizavimo darbai beveik visiškai nebuvo vykdomi. Bulvių ir daržovių gamyba iki paskutinio laiko rėmėsi rankiniu darbu ir buvo nepakankamai ekonomiškai skatinama, kas negalėjo neatvesti ir tikrai atvedė ją į rimtą atsilikimą.

Viena iš svarbiausių sąlygų bulvių ir daržovių gamybai sėkmingai vystyti yra mokslo pasiekimų ir priešakinio patyrimo įdiegimas į gamybą. TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministerijoje ir TSRS Tarybinių ūkių ministerijoje bei jų vietiniuose organuose pasitaiko konservatyvi pažiūra į naujus pažangius bulvių ir daržovių auginimo metodus ir būdus ir, visų pirma, į kvadratinį-lizdinį šių kultūrų sodinimą, o taip pat į daržovių daigų išauginimą durpių-pūdinių puodeliuose. Parengti prieš daugelį metų ir duodantieji didelį ekonominį efektą, šie būdai ilgą laiką nebuvo rekomenduoti kolūkiams ir tarybiniam ūkiams masiškai įdiegimui į gamybą. 1953 metais bulvės buvo pasodintos kvadratinio-lizdinio būdu tik 318 tūkstančių hektarų plote, kas sudaro mažiau kaip 10 procentų bendro bulvėms užsodinto ploto. Durpių-pūdinių puodeliai daržovių daigams panaudojami tik atskiruose priešakinuose kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose.

TSKP CK Plenumas svarbiausiu uždaviniu bulvių ir daržovių gamyboje laiko žymų šių kultūrų derlingumo pakėlimą remiantis plačiu mechanizacijos įdiegimu ir bulvių bei daržovių auginimo priešakinę agrotechnikos būdų panaudoji-

ma. Uždavinys yra per artimiausius 2–3 metus pakelti bulvių ir daržovių gamybą iki tokio dydžio, kuris pilnutinai patenkintų ne tik miestų, pramonės centrų gyventojų, perdirbančiosios pramonės reikmes, bet ir gyvulininkystės pareikalavimą bulvių.

TSKP CK Plenumas nutaria:

1. Siekiant tolesnio bulvių ir daržovių gamybos pakėlimo, padidinti 1954 metais bulvių ir daržovinių kultūrų pasėlių plotus iki šių dydžių:

a) kolūkiuose — bulvių iki 4128,5 tūkstančio hektarų ir daržovinių kultūrų iki 1003,4 tūkstančio hektarų. Užtikrinti bulvių sodinimą drėkinamosiose žemėse kolūkiuose 153,4 tūkstančio hektarų plote ir daržovinių kultūrų — 284,2 tūkstančio hektarų plote;

b) TSRS Tarybinių ūkių ministerijos tarybiniuose ūkiuose — bulvių 218 tūkstančių hektarų plote ir daržovinių kultūrų 72,5 tūkstančio hektarų plote ir TSRS Maisto prekių pramonės ministerijos tarybiniuose ūkiuose bulvių — 44 tūkstančių hektarų ir daržovinių kultūrų — 20 tūkstančių hektarų.

2. Nustatyti 1954 metams bulvių ir daržovinių kultūrų derlingumo nuo hektaro užduotį ne mažiau kaip:

a) kolūkiuose — bulvių 140 centnerių, kopūstų — 175 centnerius, agurkų — 110 centnerių, pomidorų — 135 centnerius, svogūnų — 85 centnerius, morkų — 120 centnerių, burokų — 130 centnerių;

b) tarybiniuose ūkiuose — bulvių 140 centnerių, kopūstų — 210 centnerių, agurkų — 115 centnerių, pomidorų — 165 centnerius, svogūnų — 100 centnerių, morkų — 135 centnerius ir burokų — 155 centnerius.

3. Įpareigoti TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministeriją, TSRS Tarybinių ūkių ministeriją, vietinius tarybinius ir žemės ūkio organus, kolūkius, tarybinius ūkius ir MTS žymiai padidinti bulvių gamybą, ypač centriniuose TSRS Europinės dalies rajonuose, kur tam yra nepaprastai palankios sąlygos. TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministerijai, vietiniams tarybiniam ir žemės ūkio organams būtina įgyvendinti sistemą priemonių bulvių derlingumui pakelti centriniuose TSRS Europinės dalies rajonuose ir visų pirma užtikrinti:

a) platų kvadratinio-lizdinio sodinimo būdą įdiegimą ir maksimalų darbų mechanizavimą prižiūrint bulvių pasėlius ir nuimant jų derlių;

b) bulvių sodinimą geriausiose žemėse, tame tarpe upių užliejamose pievose;

c) bulvių pasėlių išplėtimą drėkinamose žemėse;

d) žymų trąšų, ypač mėšlo, panaudojimo padidinimą.

4. Išskirti TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministerijai, TSRS Tarybinių ūkių ministerijai, respublikų, kraštų ir sričių tarybiniam ir žemės ūkio organams uždavinį užtikrinti 1954–1955 metais tokį pagrindinių darbų mechanizavimo lygį auginant bulves ir daržoves bei nuimant jų derlių kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose (bendros darbų apimties procentais): bulvių sodinimo, tarpueilių įdirbimo ir nukasimo mechanizavimo kolūkiuose 1954 metais — 40–65 procentais ir tarybiniuose ūkiuose — 80–90 procentų. 1955 metais pakelti bulvių sodinimo, tarpueilių įdirbimo ir nukasimo mechanizavimo lygį kolūkiuose iki 80–90 procentų ir tarybiniuose ūkiuose — iki 95 procentų.

Mechanizuoti 1954 metais kolūkiuose daržovių sėją 50 procentų, daigų sodinimą — 35 procentais, daržovių tarpueilių įdirbimą — 70 procentų. Tarybiniuose ūkiuose pakelti šių darbų mechanizavimo lygį iki 80–85 procentų. 1955 metais pakelti daržovių sėjimo mechanizavimo lygį kolūkiuose iki 80–90 procentų, daigų sodinimo mechanizavimo lygį 70–80 procentų, daržovinių kultūrų tarpueilių įdirbimo — 80–90 procentų. Tarybiniuose ūkiuose 1955 metais užtikrinti visų darbų auginant daržoves mechanizavimą, 95 procentais.

(Tęsinys sekančiame numeryje)

Redaktorius L. RUDAŠEVSKIS